Ч. 193 (11.484). Львів, субота 31. серпня 1929. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

„Опір клясового ворога".

Львів, 30. серпня 1929.

Під повищою назвою находимо у київській „Пролетарській Правді" з 24. серпня ц. р. статтю пера М. Авдіїва про опір усім розпорядкам рад. влади ворожих комуністичній диктатурі елементів на селі. Автор говорить, очевидно, про протикомуністичні настрої в українському селі. Не входячи в деталі, він кількома загальними рисами змальовує теперішній стан політичних і соціяльних настроїв в українському селі та відношення сил у ньому.

„Характерною рисою роботи на селі, — пише Авдіїв — коли збігається ряд важливих кампаній, як хлібозаготівля, сільсько-господарський податок, розповсюднення третьої позики індустріялізації, готування до засіву, — є те, що ми в практиці роботи відчуваємо весь час опір куркульських елементів, які звичайно в захованій формі прагнуть чи зірвати нашу роботу, чи викривити її політичний і клясовий зміст".

Якже це діється, що ті апокаліптичні куркульські елементи, з якими комуністи ведуть безпощадну війну вже десять літ, все живі і все активні і все саботують бодай у „захованій формі" ціле державне будівництво і всю господарську політику комуністів? Читаючи радянську пресу і обсервуючи її боротьбу з „куркульськими елементами" приходиш до переконання, що куркуль в нинішній радянській дійсности представляє собою якусь стоголову гидру, якій ніяк не можна вкоротити віку, бо коли їй відітнеш навіть 99 голов, то всеж одна ще лишиться, а з неї, згладно при її допомозі, відростуть всі інші. І вони, як бачимо, все правильно, щороку, відростають саме у часах, коли там проводяться всякі т. зв. ударні кампанії.

А щож собою уявляють на ділі всі ті численні ударні кампанії на селі в роді хлібозаготівлі, позики індустріялізації, т. зв. самооподаткування, стягання єдиного сільсько-господарського податку і т. д. і т. д.? Все це звичайне очищування всіх самовистарчальних індивідуальних господарств від їхнього дорібку. Що-року їх обкладають високими податками, що року „купують" у них хліб по т. зв. твердих цінах, що року накладають на них „бідняцькі" елементи села сплату т. зв. самооподаткування, хоч господарі ніколи не самооподатковуються не тому може, що не хочуть (це неодин з них зробив би для святого спокою), але передовсім тому, що не можуть. Знаючи з практики, які непосильні тягарі чекають що осени саме всі самовистарчальні індивідуальні господарства, не треба дивуватись, що вони інстинктовно, стихійно намагаються боронитись від надміру драчок і тягарів. І тут саме й починається те, що комуністи звуть „саботажем у захованій (чи прихованій) формі". Органи місцевої влади, очевидно, безсильні вести боротьбу з тими численними проявами „саботажів" у „прихованій формі". А звідси знов повстає у комуністичних керманичів невдоволення до місцевих органів влади. Їх переслідують карами у формі звільнювання з посад, викидання з партії, партійних доган і навіть судових процесів проти них за те, що вони „не ведуть, мовляв, чіткої клясової лінії" і наслідком того спричинюють „викривлювання комуністичної клясової політики на селі". Таким чином повстає заворожене коло, з якого нема виходу. Селяни-господарі стараються бодай частинно при допомозі затаювання, вводження в блуд влади і т. д. відсунути від себе марево перевантаження державними тягарами, а органи влади падуть жертвою тих заходів. В наслідках усі кінці у т. зв. плянуванні поодиноких ударних кампаній далеко не сходяться. Але про те переконуються щойно у центрі, на підставі даних про досягнення на місцях. І починається тоді звичайне явище: гора урядової драбини тисне середину, середина натискає долину, а долина витискає просто душу з селянина, але тільки з того, що щось має, що щось заробив, що щось вирвав у поті чола землі, природі та обставинам. І так що-року! Що року є „опір клясового вогора" на селі і що року є наступ на нього. Що року спершу йдуть уговорювання, щоби селянин давав добровільно, а потім слідують примусові засоби у виді всяких „хлібозаготовчих" чи інших екзекуторських експедицій.

Але все те булоб ще в порядку, якои не одна обставина, яка теж рік-річно повторяється у формі рецедиви все нових „ухилів" у партії, з яких кожний і то з правила, в інтерпретації „казьонного" комунізму, чомусь їде на підтримку „куркуля" чи „кулака". М. Авдіїв наводить такий маркантний приклад: провірка виказала, що по деяких селах „є недолік худоби". Хтож це спричинив, що не записано худоби стільки, скільки її було, а менше. Цього доконали, на думку Авдіїва, не куркулі, а праві „ухилісти", що ведуть „боротьбу проти збільшення наступу на куркулів". Отже чи не блудне колесо? Чи не безвихідне тупцювання на одному місці? Але на те нема покищо, як видно, ради. Комуністам потрібні як не дійсні, то бодай уявні куркулі, бо інакше вони не малиб проти кого направляти вістря своєї клясової політики на селі. А далі колиб комуністи одного дня ствердили, що нема куркулів, то мусілиб опустити всі свої позиції в Кремлю і на всіх становищах державної влади, бо втратилиб податника. Селянство — це одинокий нині в Рад. Союзі податник і одиноке джерело екзистенції комдиктатури. І тому куркуль буде „жити" в Радянському Союзі доти, доки живуть комуністи. Колиб він загинув з голоду, то його-б воскресили штучно. Але нема страху! В аграрній країні селянин-хлібороб не згине. А через те не згине і куркуль. І тому він все буде необхідним для комуністів представником „опору клясового ворога", з яким вони будуть вести все таку саму боротьбу! Словом: „геть з куркулем! — нехай живе куркуль!" Без нього комуністи втратилиб ціль життя, а не маючи в що „ціляти", задихались би. Від чого? — Від недостачі клясового воздуха!

Стереженого Бог стереже!
Обезпечуйте збіжжа і пашу від огню в
Т-ві Взаїмних Обезпечень „Дністер"
Львів, вул. Руська ч. 20.

Конґрес національних меншостей у Женеві.

Дня 26. ц. м. почався в Женеві пятий з черги конгрес національних меншостей. В хвилі, коли це пишемо, він уже закінчився. Але якось нема про нього ніяких вичерпуючих інформацій у пресі, а звідомлення з нього від наших учасників досі не наспіли. Та всеж ми хочемо поділитися з нашими читачами бодай тими короткими відомостями, які нам вдалося виловити про конгрес із чужинної преси.

В „Берлінер Тагеблятї" читаємо, що конгрес відкрив дня 26. серпня перед полуднем б. словінський посол до італійського парляменту д-р Вільфан. На конгресі заступлені болгарські, катальонські, німецькі, жидівські, словінські, хорватські, російські, чеські, мадярські, білоруські, литовські і шведські групи з 30 держав. Українців з Польщі репрезентують там, як відомо, голова Української Парляментарної Репрезентації пос. д-р Дмитро Левицький і пос. Дмитро Паліїв. Українців з Румунії репрезентує на конгресі, як довідуємося з черновецького „Часу", сенатор д-р В. Залозецький. Чи взагалі хтонебудь репрезентує українців з Закарпаття — про це не маємо ніяких відомостей.

До президії конгресу входять, як повідомляє „Берлінер Тагеблят", такі представники: від українців пос. д-р Дм. Левицький зі Львова, від прибалтійських німців д-р П. Шіман з Риги, від росіян проф. М. Курчинський з Ревеля (Естонія), від жидів Л. Моцкін з Парижа, від катальонців проф. д-р Маспонс з Барцельони і від мадярів Ґеза Сульо, посол до чехословацького парляменту.

Відкриваючи конгрес д-р Вільфан висловив у вступній промові жаль, що виступивші у 1927 р. з конгресу національні групи з Німеччини ще досі до конгресу не вернули. Він підніс велику вагу зїзду німецьких меншостей у Мюнхені та висловив побажання, щоби цей приклад консолідації німецьких меншостей найшов наслідувачів. Далі обговорив промовець коротко підсумки мадридської сесії Ради Ліґи Націй і підкреслив, що над її постановами перейшло до порядку денного само життя та що неможливим булоб, щоби на далі обовязувала принята там процедура. Стільки інформацій з „Берлінер Тагеблятту".

Польська агенція телеграфічна (ПАТ) принесла з Женеви під датою 27./8. про конгрес таке звідомлення: „При невеликім заінтересованні радить тут конгрес національних меншостей. Представники держав і секцій для справ національних меншостей при Лізі Націй у Женеві відсутні. З секретаріяту Ліґи Націй присутний тільки німець Баер, а далі представники німецької преси і німецькі урядники при Лізі Націй. Провідник Вільфан повитав нові групи, а саме: литовців з Польщі і шведів з Естонії та висловив жаль, що польські групи і національні меншости з Німеччини не прибули, хоч на попередньому конгресі дійшло до деякого порозуміння (? — Ред.). Звідомлення «екзекутиви» — казав Вільфан — зазначує між іншим, що роблено з успіхом спроби впливати на національну політику поодиноких держав. Потішаючим проявом для розвитку ідеї національних меншостей є творення союзів поодиноких національних меншостей (останніми часами, саме перед женевським конгресом, створили такий союз між іншим російські меншостеві групи на зїзді у Ризі. — Ред.). Істотою національної проблеми є, на думку промовця, відношення Ліґи Націй до меншостей. Мова тут не про саму організацію, але про методи ділання. Вільфан признає, що союз меншостей у Німеччині, який стоїть поза конгресовою акцією, опрацював всесторонну декларацію в тих справах (та невже? — Ред.). Одначе він думає, що ця нова декларація не ріжниться від давних ухвал конгресів (коли так, то чому ті меншости виступили з женевського конгресу? — Ред.). Слідуючий промовець Вільфогбі, англієць з Ірляндії, доказував, що нельояльні меншости належать до рідких винимків. На загал вони виконують свої державні обовязки. Меншостям слід забезпечити свобідний культурний розвиток. Катальонець Ельстерріх полемізував з тезами промови мін. Залеського, яку цей виголосив на сесії Ради Ліґи Націй у Мадриді. Трактат про меншости повинен бути інтерпретований, на думку промовця, не на користь держав, але на користь меншостей. Л. Моцкін, говорячи про протижидівські виступи на Литві і в Палестині, домагався трактатової охорони життя і майна національних меншостей. Виленські литовці зложили конгресові декларацію, яку президія відкинула. Слідуючі конгреси будуть відбуватися що два роки".

Так виглядає звідомлення з конгресу чи комунікат офіціяльної польської агенції телеграфічної. Очевидно, що з нього не можна собі ви-

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Wyciąg z protokułu wspólnego z dnia 26. sierpnia 1929 r. Sąd okręgowy Wydział karny XXIV. we Lwowie w sprawie karnej Pr. 293/29. na posiedzeniu niejawnem dnia 27 sierpnia 1929 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Okręgowego postanawia a' zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia Prez. Rz. P. z dnia 10 maja 1927 r. poz. 398 Dz. Rz. P. Nr. 45. dokonane dnia 26 sierpnia 1929 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma „Dło" Nr. 185 z dnia 21 sierpnia 1929 r. z powodu, że zamieszczone w tem czasopiśmie artykuł pt. Rawa Ruska („Swiato Borciw" Perepony policji) zawartego w części pt. „Dopysy" w całości zawiera w sobie znamiona z art. 1. rozporz. Rz. P. z dnia 10 maja 1927. r. poz. 398 Dzpp. Nr. 45. b) wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia.

Przewodniczący J. Antoniewicz w. r. — Protokulant J. Ortyński w. r.

Za zgodność (підпис нечиткий).

робити ніякого поняття про працю конгресу та про настрої на ньому. А на конгресі всеж обговорювалися дуже важні справи і виносились відповідні постанови. До найцікавіших належить між іншим становище конгресу до останніх постанов Ради Ліги Націй в Мадриді у справі відомих пропозицій Штреземана і Дандюранда. Крім того мав конгрес порішити такі справи, як заснування европейського інституту для дослідів над національною проблемою, заснування союзу меншостевої преси, видавництво статистичного бюлетену і т. д. Про всі ці справи в дотеперішніх звідомленнях нема ні слова згадки.

Шестий Конґрес Ліґи Миру і Свободи в Празі.

(Допис з Праги.)

Дня 20. серпня ц. р. відбулися перші передконгресові збори і наради. Зі всіх сторін світу позїздилися визначні жінки — суспільні діячки. Прибула й президентка Ліґи Миру і Свободи місс Адамс, відома американська філянтропка та суспільна діячка, одна з найбільше визначних жінок Америки.

На цей конгрес вислала Українська Секція Ліґи численно заступлену свою делеґацію, до якої входять: п-ні Баранова — голова, п-ні О. Залізнякова — секретарка (обидві з Галичини), п-ні Івга Лоська, Юлія Зеленевська, Ольга Галаганова і панна д-р Харита Кононенківна — члени (усі з Вел. України).

У днях 20., 21. і 22. серпня відбулися збори Екзекутивного Комітету Ліґи, на яких взяли участь п. Баранова, Лоська, Зеленевська і Залізнякова. Члени Президії Ліґи, а то місс Адамс, д-р Аугсбурґ, визначна німецька суспільна діячка, місс Бальч, американка, та інші, дуже привітно прийняли делеґацію української секції, розпізнаючи серед делеґаток тих, що брали участь ще у віденському конгресі Ліґи (1921 р.).

Українські делеґатки вели розмови з заступницями ріжних націй, інформуючи їх про відносини, серед яких доводиться жити українському народові. Особливе зацікавлення цією справою та прихильність до українок виявили американки, голяндки, швайцарки, німки, естонки, шведки, та деякі інші.

Дня 22. серпня українські делеґатки брали участь у прийнятті, яке влаштувала у своїй віллі президентка Чеської Секції п-ні д-р Куркова на честь міжнародньої Ліґи.

Дня 23-го відбувся офіційний равт-прийняття усіх учасниць конгресу в „Сполеченському Клюбі“, улаштований Міжнародньою Ліґою. На цьому равті крім делеґаток були присутні ось-які українські жінки: п-ні професорка Русова від імени Жіночої Національної Ради, п-ні Мірна від імени Українського Жіночого Союзу.

Після прийняття всіх учасниць сфотографовано.

Відкриття конгресу відбудеться в суботу, дня 24. серпня.

І. Лоська.

Шляхом руйнації.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 26. серпня 1929 р.

I.

Іноді просто жах охоплює душу, коли задумаєшся над тим, що роблять деякі наші політики. Поминаю хрунів — тим ніхто не дивується. Але політики зі старим шильдом; політики, що голосять про своє непорочне зачаття й непорочне служення українському народові, — як же ці політики можуть бути необачними псотниками, руїнниками того, що великими зусиллями добуває наш нарід, мимовільними спільниками хрунів?

Кажу про соціял-радикалів, а властиво про їхню „працю“ для волиняків. Громадянство Кремянця, завдяки ініціятиві й праці „Просвіти“, спромоглося в це „время люте“ набути площу для „Народнього Дому“. В складі ради „Просвіти“ є радикал, п. посол Жук, якому вся ця справа добре відома.

І ось у ч. 28. „Громадського Голосу“ зявляється замітка під титулом „Недопустима дбайливість“, в якій кидаються ундівцям пп. Черкавському й Козубському обвинувачення: що вони купили й заінтабулювали на своє імя, без відома Комітету будови, площу „Народнього Дому“. „Укр. Нива“, яка цілковито солідаризується з радикалами щодо поборювання українського національно-демократичного табору, зараз же ласкаво передрукувала повідомлення „Гром. Голосу“ про „страшний“ вчинок ундівців.

П. Черкавський виснив п. послові Жукові, що „Гром. Голос“ подав неправдиві відомости. Всі були переконані, що негайно будуть зроблені належні заходи до спростовання фальшивих інформацій, про що й без того не міг не знати п. посол. як член ради „Просвіти“.

Та проходили дні за днями, а правда безуспішно ждала на сатисфакцію. Не дочекавшися її, пп. Черкавський і Козубський післали спростовання до редакції „Громадського Голосу“, домагаючись уміщення його на підставі обовязуючого закону, як що не в силу обовязуючої етики.

Та дарма. Ні те, ні друге не вплинуло на редакцію орґану цієї партії: спростовання пп. Черкавського й Козубського не було уміщене. Натомість у ч. 36. „Гром. Голосу“ появилося „вияснення“ самої редакції такого змісту: „У „Гром. Голосі“ ч. 28. подано замітку п. н. „Недопустима дбайливість“, в якій стверджується (?), що пп. Черкавський і Козубський з Кремянця без порозуміння з Комітетом будови „Народнього Дому“ закупили й заінтабулювали на своє власне імя площу „Народнього Дому“. Редакція по засягненню докладних інформацій стверджує, що ця вістка полягала на недійснів підставі, бо згадані панове такої площі ні не купили, ні не заінтабулювали, а тільки поробили вступні кроки до купна. Наслідком того відповідають також і всі висновки згаданої замітки „Гром. Голосу“, що просимо Вп. Читачів прийняти до відома“.

Звернули увагу? Замість „не відповідають“ або „відпадають“ сказано: „відповідають“. Отже: замітка була брехлива, але висновки в брехні є правдиві! Так кинено тінь на ундівців за те, чого не було, не кажу вже про те, що редакція не вважала своїм обовязком просити в них вибачення за спричинену їм моральну кривду.

Але інша справа — свої спільники. Коли особа, що стояла на листі 22. (до сойму), землю, куплену для луцької української ґімназії, записала на своє імя і не хоче дати громадянству справоздання, то про це „Гром. Голос“ мовчить. Згідно з відомою мораллю: „добре, коли я чужу жінку вкраду, але зле, коли хто вкраде мою“. Навіть зле й тоді, коли не вкраде.

Неправдиве повідомлення про площу „Народнього Дому“ в Кремянці, недостача „не“ в поясненні редакції і нарешті приписка, що „з деякими методами громадської роботи пп. Черкавського й Козубського неможливо погодитися“, — все це має одну дуже негарну мету: дискредитувати робітників Кремянецької „Просвіти“ в очах селянства, бо вони — ундівці. А що вони невинні, це дурниця!...

Може моральні приписи радикального орґану й не забороняють таким способом вести боротьбу з поодинокими противниками. Але невже вони дозволяють дискредитувати установи, підставляючи їх під удари ворогів? І головне, цілковито безпідставно?

В ч. 35. „Гром. Гол.“ вміщена стаття якогось нібито „селянина“ під наголовком: „З думок селянина“, в якій кидається Інспекторатові Рев. Союзу Українських Коопер. у Луцьку такі самі безпідставні обвинувачення, як і Кремянецьким просвітянам. Послухайте:

„Той кооперативний Центр, — пише „Гром. Гол.“ — що є в Луцьку у виді Інспекторату, найменш усього подібний на центр. За два з лишком років існування Інспекторату на Волині ні в одному повітовому місті не відбулися повітові наради, як то робиться в Галичині, на яких-то нарадах намічуються й обговорюються пляни розбудови й праці кооперації“ і т. д. Просто не віриш, що це пише не „Українська Нива“, а „Гром. Гол.“ Від початку до кінця — брехня. Наради відбувалися, інспекторат працює енерґійно й наслідки його роботи занадто всі бачуть, щоб про це тут говорити.

Інша справа, на що ширяться ці неправдиві відомости в той час, коли проти української кооперації на Волині ведеться зміцнений похід з боку хруніяди, яка, ширячи подібні брехливі чутки про кооперативних діячів Волині, намагається підірвати до них довіря серед мас і на руїні української кооперації створити „новітню“ кооперацію, себ-то хрунівську, утраквістичну. Невже політики з „Гром“ Голосу“ не розуміють, що цими фальшивими відомостями вони допомагають руїнникам?

Ось до чого доводить партійницька засліплення визнавців заповіту: „коли кооперація не буде така, як хочеться нашій партії, то „валі її“. О, колиб цею кооперацією кермували хочаб спільники з виборів, тоді, звичайно, все булоб у порядку.

Колись я писав у „Ділі“ про необхідність на північно-західніх землях єдиного фронту з огляду на страшний наступ на наші культурно-освітні й економічні установи. Відгуку не було.

Д-р СОФІЯ ПАРФАНОВИЧ.

Там, де живуть бойки...

З Турки над Стриєм через верхи до Майдану, а відти долиною Стрия до Корчина. На Парашку, до Бубнища. В селах живуть бойки, темні і заголюкані турчанські, а інтеліґентні, підприємчиві сколівські. Єднає їх говір, гірська коломийка, може дещо змінений тон і прекрасний, хрустальний, зеленкуватий стрій.

Вчасно рано подибаємо сплячу, брудну турку. Холодком, долиною ріки з бадьорою думкою і піснею на устах. Співають мої товаришки і товариші, молоденькі дівчатка і пластуни, що тепер на вакаціях в ріжних селах Турчаньщини. Наймолодша дівчинка 13 літ, випробований пішоходець, вона все на переді, не знає втоми. Найстарша (з них) учителька 22 літ. Середня, ґімназіяльна абсольвентка Надя, має чудовий, дзвінкий голос. Вона співає все і всюди, не зважаючи на спеку і втому. Хлопці-ґімназисти. Про наймолодшого кажуть відразу на вступі, що перебуває мутацію.

Сходяче сонце купається в пречистій воді Стрия. Наш провідник, горожанин і іменник Корчина, перевозить нас плітком через неглибоку воду. Відти стежкою на гору Багонське; тут спочиваємо та оглядаємо безліч гір, глибокі долини і незнані нікому з нас села: Багонне, Ласинець, Звіринець і інші, в котрих часом живе тільки одна письменна людина, а школи зовсім нема. Як живут вони там? Чи добре людині так далеко від світа, культури та його невгомонного, нервового життя?

На верх виходить два ґазди й сідають біля нас. Дивуються, за чим ідемо в гори, а довідавшись, висказують одну із своїх влучних та природних думок: „Ґазди та ходять у вирхи з мусу, а пани та з бути“, при чому спльовують густо. Проте радо пояснюють нам околицю.

Збігаємо з гори, килимами запашних гірських трав у горішній кінець Ясінки Стецьової, а відти горі, стрімголов Погаром. Ми спішимо, бо до майдану ще три милі. Сонце вже сильно пригріває, а хочемо в полудне сісти на лісну залізничку в Майдані. Шумлять старі смереки, туркотять потоки, над ними пречиста синява небесна і скрик Орла. В низу панорама гір з полонинами та зелені квітисті долини, де косять сіно та співають. Долітає коломийка:

Я в криницю по водицю,
А криниця повна.
А на милім кучерики,
Як на вівці вовна.
Я в криницю по водицю.
З новим коновятьом.
Ой, постою, поговорю
З солодким рибятьом.

Спрагненому мандрівникові так і хочеться цеї водиці, при котрій зустрічаються сільські любовні пари. Тому спішимо, не спочиваючи, не зважаючи на величезну жару.

З піль і лугів входимо в ліси, що по обох боках дороги густо поросли гори. Тут уже вони тратять характер турчанських шпилькових лісів, бо переважають буки. І шум їх не такий поважний, розмолений, як наших смерек в Розлучі, проте гарно тут, дико і безлюдно.

В саме полудне добігаємо до стації, та обслуга залізнички не хоче нас взяти. Перед нами втікає єдина можливість видістатися з тої лісової закутини, бож ми втомилися нашими чотирма милями, а до Корчина ще їх пять.

Безрадно сідаємо на насип, зажурилися. А за хвильку пускаємося бігцем торами і по двох кільометрах допадаємо її в Рибнику, де дипльоматичному хистові нашого провідника вдається виєднати для нас згоду на їзду.

Що правда, один ваґон з деревом вискакує з шин, але його підносять і з гуком, свистом, гріскотом і ломотом біжить наша залізничка берегом Стрия. Ще останки романтичної долини горішнього Стрия з невеликими скалами над Стриєм, високим насипом над саміською, дуже чистою і дуже зеленою рікою. Деколи лячно. Над тобою глибокі скали, а понижче пропасть і зелень. Ми посідали на ступні і платформи, мої товариші співають, а я гляджу на нові села в долині, на гори довкруги і на прекрасну ріку. Чомусь так гарно, весело, і добре мені! Чи може рух і пісня та молодість моїх товаришів так радують мене?

В Корчині йдемо наперед купатися. Прекрасна, лагідна, чиста вода в Стрию! Мої товариші кажуть, що в цю воду сходить з людини вся втома. І яка тепла, яка прозора, як пестить і колише ця вода! Виполошує нас з неї чорна хмара і грім знад Парашки тай голод, бож ми їли нині раз всього коло 8 години рано, і то тільки прихапцем. Прекрасне, холодне квасне молоко, що дає його нам мати нашого провідника, а далі да-

Сензацією дня про яку нині говорить весь Львів це відкриття в найблищих днях

Стилевого Кінотеатру

при вул. Шашкевича ч. 5
(ріг вул. Коперника і Сикстуської)
в салі Музичного Товариства ім. Лисенка.
Найбільша і найкраща саля у Львові. — Ціни вісць конкуренційні.

НОВА САНАТОРІЯ у ЛЬВОВІ,
при вул. Листопада 22.

Вже відкрита Санаторія „Vita", що міститься в триповерховій будівлі і уряджена з люксусовим комфортом (центральне огрівання в кождім покою, — текуча, тепла й холодна вода, електрична віндa для хорих і т. д.) дві операційні комнати, комната для породів, як також станиця для немовлят. Покої окремі і 2-особові, усі сонячні.

Нагода для виздоровлення — в гарнім городі і на сонячних бальконах.

Ціни дуже низькі; денний побут разом з удержанням та обслугою — в покоях з 2-ма ліжками — 15·— зол. В окремих 20·— зол.

Довільний вибір лікаря.

220 10—10 **Заряд.**

Але якийсь час бодай не було оцеї руйнуючої роботи. І це було добре, бо було в масах менше зневіри й менше надій у хрунів завалити наші освітні і господарські будівлі. Та „Гром. Голос" не міг довго витримати. І знову почав (на радість „Української Ниви") ширити всякі брехні як про поодиноких осіб, так і про наші чолові інституції.

Звичайно, „Гром. Голосові" прийдеться спростувати наклеп на Інспекторат. Але хто направить шкоду, спричинену українському народові? Чи не час уже нарешті зрозуміти, що подібна „політика" це не що інше, як вода на чужий млин, як руйнування підвалин, на яких побудована українська справа?

В. Островський.

На східні теми.

Грузія*).

I.

Одним з найбільше актуальних питань на близькому сході, вірніше питанням на терені бувшої Росії, є питання грузинське.

Постійно воно не сходить зі західньо-европейської преси, постійно є на порядку денному міжнародньої політики й разом з тим ніколи майже не зявляється на сторінках нашої преси. Наша суспільність майже нічого не знає про сучасну й історичну боротьбу грузинського народу, за свою незалежність. Цю нашу коротеньку замітку присвячую історії Грузії.

Предки теперішніх грузинів, мешкали між XII. й VII. століттям перед народженням Христа в Мезопотамії, Кападокії, та інших місцевостях Малої Азії. Від VII. століття перед Христом, до теперішніх часів заселюють південно-західню частину Кавказу. За часів Олександра Македонського, Грузини орґанізують під проводом своїх королів маленькі держави: Іберію, Колхіду, Албанію й Понтус. В часі від 65. до 63. р. перед Христом всі ці держави підпадають під владу римської держави.

Підчас переслідування християнства в Римі, апостоли Андрій та Симон поширюють християнство в ріжних частинах Грузії й дякуючи діяльности їх енерґійної наслідниці св. Ніни, король Міріян в р. 324 приймає християнство, та оголошує його державною релігією. Король Вахтанґ І. Ґорґаслан (446—499) увільняє східню Грузію від перського васальства й орґанізує грузинську церкву на засадах автокефалії (493). Від 645. року до кінця X. століття, східня Грузія находиться під владою арабів, а західня живе своїм власним життям під кермою своїх королів, які жили в братерському союзі з Візантією. Тільки король Баграт III. (980—1014) злучує під своєю владою майже цілу Грузію, та створює февдальну монархію. Від 1074 до 1092 р. східня Грузія, від 1122 р. Тифліс, підпадає під владу сельджуських турків і тільки король Давид III. (1089—1125) успішно бореться з ворогом і визволяє країну, та поширює кордони своєї держави від Чорного моря до Каспійського, та від Дербенту до Ерзеруму. Далі король Ґеорґ III. (1156—1189) бореться проти мусулманських ворогів і творить в Грузії велику впливову державу в Азії. Підчас панування королеви Тамари Великої, Грузія переживає свій золотий вік (1189—1212). Не довго користали Грузини з добродійств розвиту своєї держави, бо вже підчас панування короля Ґеорґія IV., і королеви Руссадани монголи нападають на Грузію й від р. 1239, до панування короля Ґеорґія V. (1313—1346) ціла східна частина краю находиться під тяжким ярмом монголів. Від 1387 до 1407 Тімурленк сім разів завойовує Грузію, нищачи та руйнуючи край.

Наслідком довголітніх монгольських нападів край роспадається на кілька малих королівств, та остаточно після роспаду візантійської імперії, ці малі держави стають зовсім ізольовані від західньої Европи, ведучи завзяту боротьбу (до XIX). століття) з магометанами в своїй обороні, вірніше в обороні своїх держав і релігії.

Хвиля занепаду візантійської держави була дуже важною для Грузії. На місце культурної Візантії зявляється (1453 р.) велика войовнича держава Османів і від того часу Грузія стає головним тереном ривалізації між Персією та Туреччиною, які навипередки старалися накинути їй ярмо шитизму та сунітизму. Країна ділиться на дві частини: Східня Грузія дістається під зверхність Персії, Західня — Туреччини. Найгірші часи для грузинського народу це від XV. до XVIII. століття, коли сваволя завойовників була найбільша й бачучи це безнадійне становище король Вахтанґ VI. (1703—1723) підписує угоду з російським царем Петром Великим у 1722 році, на основі якої установлено плян звільнення Закавказая від перських впливів.

Політика Вахтанґа VI потерпіла невдачу й сам король змушений був виїхати до Росії.

Петро Великий підписує трактат з Туреччиною в 1724 році, яким ділить Грузію на дві частини впливів: західню турецьку, та східню російську.

В році 1731 король Теймурас II. (1731—1744) за допомогою перського Надір Шаха, звільнює частину Грузії зпід турецького панування й таким чином майже ціла Грузія переходить у васальство до Персії, а російсько-турецький трактат про поділ Грузії поважно нарушується.

В році 1747., користуючи зі смерти Надір Шаха, визволяється Грузія зпід впливу перського під проводом короля Іраклі II. (1744—1798), та прилучує до своїх володінь ханати: Ґанджинський, Ширванський й Ериванський, які платять Грузії ґарач до часів прилучення їх до Росії. Західня Грузія під королем Саломоном І. Великим (1752—1783) визволяється підчас російсько-турецької війни (1768—1774) зпід турецьких впливів і таким чином за часів королів Іраклі II. — Саломона І., Грузія знова цілком вільна й незалежна від вічних своїх мусулманських ворогів.

Сил до постійної боротьби зі своїми сильними ворогами - мусулманами Грузії бракувало й король Іраклі II. підписує з царицею Катериною II. договір, на підставі якого піддається під протекторат Росії, за що ця зобовязується боронити Грузію від Персії й Туреччини.

Окремі володарі мусулманських провінцій, що належали до Грузії зараз же по підписанні договору, за намовою Туреччини, роблять наскоки, які в році 1795 виливаються у війну з Аґа Махмед Ханом, що на чолі 70.000 війська нападає на східню Грузію й помимо геройської боротьби грузинів на чолі з їх королем Іраклі II., Тифліс був захоплений Аґа Махмед Ханом, та зруйнований до щенту. Росія не допомогла грузинам у боротьбі з ворогами й після тяжкої боротьби, король Іраклі II. власними силами викидає ворогів з батьківщини, та навіть знов закріплюється в Адзербайджані й Еривані, але вже не може вернути попереднього престіжу, привернувши на коротко вплив і незалежність Грузії.

Зараз же після смерти Іраклі II., за панування його сина Ґеорґія XII. (1798—1801) людини мало талановитої в порівнанні з його батьком, Росія впаскала тяжке положення Грузії й слабість її короля, проводячи аґітацію за прилученням Грузії до Росії й 12. X. 1801 року оголошено в Тифлісі маніфест царя Олександра І. про прилучення Грузії східньої до Росії. Подібну долю перейшла і західня частина краю в 1814—1815 р. р. відколи держава грузинська щезає зовсім з географічної мапи.

Л. Л.

*) В нас мало визнаються у питаннях близького і далекого сходу. І тому з приємністю починаємо нині публікування кількох статтей про Грузію, яка саме входить у комплекс дуже скомплікованих проблем т. зв. близького сходу.

гаємо на пахуче, свіже сіно в шопі. Довго ще чути сміхи і жарти — молодого гуртка. Якаж радісна, щаслива є молодість!

Такий-же горячий встає день, як никак їх від 22. липня. Ані вітрець не шевельне. Це вчасний ранок, а хмара величезна. Горі річкою повз її порогів і „гуркал" входимо в ліси. Нашою метою кругла, висока Парашка, котру цілий час бачимо перед собою. Пахнуть розжарені сонцем квітисті трави, шумлять ліси, гомонить потік. Дорогу перескакує золотожовтий олень, при озерці виполошуємо дві серни, а травами полонин під Парашкою втікає куцохвостий заяць і ріжні лісові птиці. Молоді біжать передом. Вони бачать тільки гору перед собою. Мені-ж провідник оповідає перекази про всі ці гори та скали. Перед очима пересуваються татарські полчища, горить замок з княжною Парашкою, котру батько заховав на горі перед татарами. Аж в Уричі бачать полумя та кричать на тривогу... На горі Копик здержується бояриня, втікаючий від Татар. А онде гора, з котрої Велит змагався з Довбушом. Далі геройства і подвиги опришника-героя казок і неспокійних снів. Оживають гори, давні події виринають, як казки з пожовклих сторінок старої книги, набирають барв та руху і ще раз відіграють свою трагічну чи геройську дію...

Травами і стежками виходимо на верх. По дорозі поширюється та більшає все панорама верхів і краю, де Стрий і Опір плинуть шумно та самопевно від віків, розливаючись ярами-долинами. Високо понад інші зніметься зелений вершок Парашки. Немов глядить у синяву небесну та край любий і слухає шуму лісів на збочах та згуку людського життя, що долітає з долин. З гори прекрасний вид: море гір. Бачиться всі чотири гірські повіти: Турка, Сколе, Долина і Дрогобич, а кажуть, що в чисті, прозорі дні видно аж до Львова. Очі стараються влити в себе цю всю красу та образ її на все, затвердити в мізку. Надходить хмара, грім глухо гуде. Видно з гори, як племом паде дощ у Долинщині. Сходимо під верх. Там зачинена хатка, построєна власниками лісів для ловців, що осінню зїдуть сюди вбивати оленів та гнати серни. Біля неї маленька колиба, вистелена чатиною. Дощ росить. Стою в ній і через поруча гляджу в даль — видно аж ген граничні турчанські верхи Галич, Тарницю і Пикуй, що ледви - ледви помітні в мраці. Яка тут тишина, як добре тут! Хотілосяб остати в одній хатці на верхах і жити осторонь від життя, повного нервового труду та жури...

Сходимо. Я вишукую цікаві рослини і квіти, а моє знання ботаніки і замилування до неї дає мені правдиву приємність на вид гірської рожі, високої амарантової лілії „підвої" (mortagon), ріжних відмін трав та знаних мені зрештою полонинських мохів і корчиків.

Ми ще під верхом — а молоді вже в долині. Там глибоко роздається пластовий свисток і прекрасна пісня. Сонце жарить зза хмар, а грім далі гуде горами. Нас манить сіно нашого „готелю".

Другого дня фірою до Синевідська. Які-ж гарні оба ці села! Проти наших темних, сумних турчанських, вони свідомі, ясні, відрадні. Українські написи, свої установи, люди письменні, проворні та бувалі. Так радісно, так ясно стає серед них!

Переходимо в бріл Опір; труд немалий, бо річка бистра, а каміння ховзке. Богато сміху і крику розлягається серед бистрого броду.

Довга й не дуже то інтересна мандрівка полями через село Побук і ще одно. Жара невиносима, а ми спішимо, бо Бубнище далеко, а мені треба конче відїхати вечером залізницею. Втомлені та спітнілі добиваємося в год. 12.30 до скал Бубнища. Відпочинок і їжа скріпляють нас остільки, що можемо розглянутися по дивних скалах і печерах. Справді в дивний спосіб вони накопичені, а деколи держаться одна одної тільки крайчиком; проте віками стоять ці природні замки твердині. Одно построїла природа: велитенські маси каменя, вузькі глибоченні розколини, вузонькі, темні коридорі. Друге викувала рука людини: печери, сходи й комори. З глибоких розвалин виростають старі буки і ледви виглядають на світ своїми коронами. На височезних скалах тут і там сосна та береза, що якимсь чудом держиться нагих скель. Якийсь скаменілий мертвий город, чи замок це оборонний? Всюди дрімає тайна старовини, печерами тиняються тіни князів і бояр, у росколинах стогнуть мученi вязні, в коморах опришки ховають безцінні скарби. Та німі скали заздро криють тайни, що проглянули їх перед віками. Гомонить молот об долото, що рис напис і тризуб, а нищить, що йому вороже. Шумить поважно сосна і смерека та шепче тривожно листя старих буків. Вони неодно бачили — і бачать сотки й тисячі людей, що приходять з усіх усюдів віддати поклін скельним замкам і палатам. І ми крикнули тричі „Слава" прекрасній землі рідній, повній краси і богацтв.

З піснею мандруємо полями. Невпинно, невтомно ледви перед поїздом попадаємо до Синевідська. Утомлена, мокра ще з броду Опором, прощаю товариство. Їх ще завтра чекає шлях: назад пішком через Майдан. Та мені ніколи. Я мушу скоро вертати в Розлуч, зібрати річи та їхати до табору у [illegible].

Цілковите порозуміння в Газі.

Звільнення Надренії назначено до 30. червня 1930 року.

З Гаґи повідомляють, що на засід. політ. комісії 29/8 ц. р. Гендерсон підчеркнув, що рішення в справі мировоі комісії наближить французько-німецьке порозуміння. Міністр підчеркнув, що завдяки порозумінню в справі звільнення утримано французько-бельгійсько- англійську солідарність. — Бріян підніс, що праця політичної комісії в справі звільнення була успішна завдяки добрій волі німецької делеґації, при чому французи виявили теж добру волю. Бріян запевнив, що третя полоса буде зараз звільнена, як лише плян Юнґа буде ратифікований і введений в життя. Бріян виявив побажання, аби дух порозуміння, який виявили всі делеґати, залишився надалі. Гендерсон, Франкі й Адачі прилучилися до слів Гендерсона. Стреземан подякував Бріянові за запевнення в справі Надренії

Аґенція Аваса повідомляє, що політична комісія в четвер 29. серпня ц. р. ствердила перед закінченням нарад загальне порозуміння в справі звільнення Надренії, яку узалежнено від введення пляну Юнґа в життя. Тому звільнення цілої Надренії закінчиться до дня 30. червня 1930 р. якщо в цьому часі французький і німецький парляменти ратифікують плян Юнґа.

З Гаґи повідомляють, що в четвер в 4-ій год. пополудні зібралися делеґати запрошуючих держав у Бінегофі. Аґенція Аваса зазначує, що прийшло до остаточного порозуміння в справі принятття пляну Юнґа.

—o—

Довірочні наради гаського трибуналу.

З Гаґи повідомляють, що в четвер 29. серпня ц. р. почалися довірочні наради гаського трибуналу в справі міжнародньої адміністрації на польськім відтинку рік Варти і Нотеці. На явній розправі, яка скінчилася 24. серпня ц. р. виступаючі проти Польщі заявили, що версайський трактат піддав контролі міжнародньої комісії Одри теж польську частину Варти і Нотеці. Польська теза звучить, що трактат розтягнув міжнародню адміністрацію лише на німецьку частину і пограничні области цих рік. Оконечного присуду в цій справі слід сподіватися з початком вересня ц. р.

—o—

Довкола світу — протягом 21 днів і 5. годин.

Цепелін закінчив свій лет.

Бюро Вольфа повідомляє, з Лейкгерст, що Цепелін осів там в 1-ій год. після середньо-европейського часу. Подорож довкола світу тревала 21 днів і 5 год. Командант Цепеліна заявив, що Цепелін відлетить до Фрідріхсгафен в суботу вечором під проводом капітана Лермана. Д-р Екенер залишиться на деякий час в Злучених Державах.

—o—

З львівської політехніки.

Принятя на I. рік студій.

Т-во українських студентів політехніки „Основа“ у Львові повідомляє: Подання про принятття на 1-ий рік студій на всі виділи вноситься 12-го, 13-го і 14-го вересня ц. р., на архітектонічний виділ 20-го, 21-го і 23-го вересня ц. р. До подання треба залучити: 1) життєпис, 2) метрику уродження, 3) свідоцтво зрілости, 4) 3 знимки, 5) військові документи, 6) свідоцтво моральности (для тих, котрі пропустили 1 рік по матурі). Кандидатам, які зложили подання, оголосять декани речинець та місце іспиту. Подробиці дає секретаріят політехніки між год. 12—13.

Рисункова група (загальний виділ).

В акад. році 1928/29 засновано при львівській політехніці рисункову ґрупу (загальний виділ). Метою цеї ґрупи є вишколення вчителів середніх шкіл, спеціялістів-рисівників. Відділ цей новий та майже незнаний загалові. Звертаємо отже увагу абсольвентів та осіб, які бажалиб посвятитися цій галузі науки, щоб використали речинець вношення подань (12-го—14-го вересня ц. р.) і вписувалися на цей виділ. Іспит вимагає знання вичеркової ґеометрії та рисунку. Зложення іспиту з ґеометрії є допустиме навіть в часі акад. року. Подробиці дає секретаріят політехніки між год. 12—13. або канцелярія „Основи“.

Мистецька Секція Т-ва „Основа“.

Бої арабів з англійським військом.

Боротьба з кличем оборони мечету Омара.

З Дамаску повідомляють, що арабське племя Джебель іде до Єрусалиму з кличем оборони мечету Омара.

З Льондону повідомляють, що відділ англійської жандармерії веде завзяті бої в Зайорданії зі збройн. араб. відділами, які 4-ма ґрупами намагаються перейти Йордан до Палестини.

Якщоб їм вдалося перейти Йордан і злучитися з арабами півн. Палестини — палестинський уряд мусить вислати нові відділи війська до загроженої території.

З Каїро повідомляють, що панарабський рух огортає з блискавичною скорістю цілу Малу Азію і тому слід сподіватися нових несподіванок. Про завзяту боротьбу біля Тель-Авів переконує найкраще число вбитих одного лише дня 130 жидів і 90 арабів.

—o—

Італійський воєнний корабель в Бейруті.

До пристані Бейрут прибув воєнний італійський корабель. Сподіються, що Італія намагається використати палестинські заворушення до демонстрації проти Англії.

—o—

Англійські літаки обстрілюють арабів.

З Каїра повідомляють, що в горах біля Єрусалиму на полудневий схід від Ґази збираються більші відділи арабів. Понад горами кружляють анґ. літаки, які обсервують рухи рабських відділів і перешкаджають їм в їх пересуненні.

—o—

На шкільні теми.

Справа учительських семинарій.

На другому місці моеі розвідки поставлю справу львівських учительських семинарій, доторкаючи при тім і інших педаґогій у краю. Львівські семинарії мають уже свою історію. А що я довгі роки був у них занятий, то й хочу про них дещо розказати.

Учительські семинарії були основані в Галичині в 1870 р. з таким напрямком, що західні семинарії мали дістати польську викладову мову, а східні утраквістичну, значить, що одна половина предметів мала викладатися в українській мові, а друга в польській. Одначе постанова щодо українського викладу була більше як двацять років зовсім іґнорована. І хоча в мужеських семинаріях була тоді велика більшість українських учеників, то всі предмети викладались виключно в польській мові, з виїмком української мови і релігії для греко-кат. учеників. Це діялось тому, що польським політикам удалося в тім часі захопити краєву владу в свої руки, після чого вони взялися повертати всі справи на свій лад. Наші посли підносили на ту кривду голосні жалі в соймі й парляменті; але все те не мало успіху. А цікавий був спосіб, яким цю нашу кривду перед світом закривано. І так краєвий інспектор Мандибур (на жаль, з нашого роду) велів ставити учителям на річних візитаціях питання також в нашій мові. Учителі звертали тоді свої запити до наших учеників, що знали свою матірню мову; а хоч вони при незнанні наукових термінів тільки з трудом відповідали, то краєвий інспектор стверджував на пленарній конференції школи, що „ученики відповідали в руській мові і висказувалися в ній зовсім добре“. Діялася ще й така чудасія, що польський учитель, не знаючи нашої мови, ставив на домагання інспектора свої питання по польськи і казав ученикам (розуміється, українцям) відповідати на них по нашому. Це свідчило наглядно про те, що той учитель ніколи української мови у викладі не уживав. А проте в звітах ради шкільної краєвої стверджувано, що всі ученики „володіють добре руською мовою і утраквізм у викладах додержується“. Та вкінці годі вже було утримувати це крутартсво. І центральному правительству ставало ніяково боронити нечистої справи, і признані нам опісля автономічні члени в раді шкільній напирали на привернення правного стану. Так введено коло 1892 р. у всіх мужеських семинаріях Східної Галичини український виклад для математики і природничих наук і повернено цим школам утраквістичний характер. Знаменне було ще й те, що за весь той час признавано всім семинаристам, отже й польським, котрі часто нашої мови майже не знали, в свідоцтвах зрілости кваліфікацію для польського й українського викладу.

Та поминаючи довголітнє нехтування українських викладів у мужеській львівській семинарії, мушу признати, що давні учителі тої школи ставились до всеї молоді однаково безсторонно і людяно та давали їй тим чином поважне горожанське виховання.

Слабше стояла справа в дівочій львівській семинарії. В ній викладалася в дальших роках по українськи лиш наука природи, тому велика більшість учениць, походячи з міста Львова, виносила зі школи дуже слабе знання української мови. Всеж таки признавано їм всім право вчити також нашої мови. Нераз говорено так: „Колиб прийшли в руське село і потребували руської мови, то навчаться її від дітей“... Замітне було тут ще й те, що при великім напливі польських учениць зі Львова не ставало більше місця для українських дівчат, а через те не могла ця школа вдоволити хочби частинно українського населення краю.

В пізніших роках, коло 1900 р., змінилися давні товариські відносини в мужеській семинарії у Львові цілковито. Під впливом нових учителів і шовіністично веденого інтернату, завелося там явне переслідування українських учеників, яких принимано дуже мало в школу, дуже сторонничо клясифіковано і т. д. Дійшло до того, що один український ученик, доведений до розпуки, виконав у клясі смертний атентат на польському учителеві. Нездорові відносини були тоді стверджені урядово, наслідком чого усунено й деяких учителів зі школи.

Від р. 1919 увійшли обі львівські семинарії в нову фазу свого життя. З інсталяцією польської влади заявили тут польські учителі і польська молодь солідарно, що з українською молодю не будуть разом працювати. Після того створено польські семинарійні курси, що їх шкільна влада признала небавком державними семинаріями з виключним польським викладом. По таких фактах злучилась також українська молодь зі своїми учителями для продовження своеї науки і так створено (задля меншого числа учнів) т. зв. коедукаційні курси, спільні для хлопців і дівчат. Але що хлопців було тоді на тих курсах мало, а число дівчат збільшалось постійно, то шкільна кураторія по кількох роках затвердила їх як українську дівочу семинарію (третю державну), з вилученням хлопців. Ця школа розвинулася небавком дуже гарно і доказала численною фреквенцією, як дуже була вона у Львові потрібна. Зате нестало для нас мужеської семинарії у Львові і лишилась для хлопців тільки польська педаґогія. До неї зголошувались протягом років з української молоді лише одиниці, а тепер є в ній (як довідуюся) на 200 кандидатів лиш 15 українців. І дожили ми того, що навіть в осередку краю для української більшости населення нема тепер педаґогічного заведення, що виховувалоб для українських шкіл потрібне учительство...

Що сталося в 1919 р. в інших утраквістичних семинаріях, точно не знаю. Відомо мені лиш те, що всі вони переміненi на чисто польські. Та не зважаючи на те, вони надають всім своїм абсольвентам кваліфікації не лиш для польського, але й українського викладу, та засипують наші школи своїми вихованками, що знають дуже слабо українську мову. В останнім часі мін-ство освіти видало (як довідуюся) навіть розпорядок, яким признає кандидатам і кандидаткам всіх польських учит. семинарій, в яких істнує обовязкова наука української мови, кваліфікацію до українського викладу. Дивно виглядає цей розпорядок під педаґогічним оглядом для східногалицьких семинарій, але ще дивніше виходить це в семинарії в Кросні, в котрій мазурські ученики виказують, природна річ, мінімальне знання української мови.

Але не досить того, що всі утраквістичні семинарії перемінено на нашій области в чисто польські. Доходять вісти з усіх усюдів, що і в тих польських семинаріях спиняється всяким способом принимання українських учеників. Уже вище згадав я, що у львівській семинарії є нині всього лиш 15 наших учеників. З Самбора повідомляють, що там зголосилося тепер на 1-ий рік семинарії 41 українських хлопців і 35 польських; а з них принято в школу 6 українців і 24 поляків. Замітне було там таке явище, що коли відзначаючого українського ученика з виділової школи відкинено, то принято далеко слабших, а то й цілком слабих, польських учеників тої ж школи. Подібні річи діються і по інших містах.

Згадаю ще про одну справу, що тісно звязана з учит. семинаріями, а саме про т. зв. школи

Aspirin-TABLETKI BAYER
при обявах перестуди ревматичних болях.
До набуття в аптиках.

вправ. При всіх семинаріях істнували передше як польські, так і українські школи вправ, що служили учительським кандидатам для вишколення їх у веденні шкільних лекцій. Вони творили не лиш сущну часть самих семинарій, але віддавали нам ще й ту прислугу, що в містах, де не було української вселюдної школи, доповняли цю недостачу. Але з усуненням українських викладів у семинаріях внесено і ті школи вправ. Таким чином упала школа вправ при мужеській семинарії у Львові, а в Сокалі й Самборі аніс її під покришкою хвилево зменшеної фреквенції дітей (звичайне явище в повоєннім часі) сидецький візитатор Жуковський.

Після того всього з цілої будови семинарій і звязаних з ними шкіл вправ, яких було в цілім краю поважне число, лишилася нам лиш одна дівоча семинарія враз зі школою вправ у Львові. Але який нужденний стан цеї семинарії! Сама семинарія міститься в дуже тіснім льокалі, в котрім нема ні кімнат для учительства ні кабінетів, а сінки в школі такі малі й тісні, що годі в них молоді в перервах протиснутись. А для школи вправ не стало вже зовсім поміщення, так, що наука для малих дітей мусить вестись у семинарійних кімнатах в пополудневих чи вечірних годинах. І які дивні аномалії виходять з того! Семинаристки, відбувши звичайну науку в передполудневих годинах, мусять задля практичних лекцій збиратися ще з полудня з цілого міста вдруге до школи. А дальше: родичам важко посилати туди малі дівчатка у вечірніх годинах, а через це нема в цій школі достаточного числа дітей, з котрими можнаб переводити лекції. Словом, ця школа вправ, що мала би служити будучим учителькам взором школи, може дати їм хіба примір, як школа не повинна вестися... В останнім часі були намагання помістити школу в даннім льокалі школи ім. Шашкевича, значить: в будинку, котрий з гігієнічних оглядів визнано невідповідним на попередню школу; але й цей проєкт не вдався. Чую, що на познанській виставі вложено роботи нашої дівочої семинарії на чільнім місці, начеб на показ, в яких то благодатях живуть наші українські школи. Але чи це не іронія? Нехай би ті гості, що відвідують Познань, приїхали сюди й побачили, в яких умовинах істнують в дійсности наші нечисленні школи...

З усього вище сказаного ясно, що всі мужеські семинарії, після усунення з них утраквістичного викладу й обмеження в них до мінімум української молоді, перестали для нас в цілім краю істнувати. На цім полі ми все стратили. Лишається нам тільки одинока дівоча семинарія, і то в якім виді!

Щож ми на все те? Чи маємо мовчати й нічого не робити? Думаю, що ми повинні домагатися свого права голосно, очевидно найперше в установах польської держави. Vigilantibus iure! Цю справу повинні видвигнути компетентні до цього установи: Рідна Школа, Учительська Громада і Взаїмна Поміч, а їх домагання повинні віддержати наші парляментарні заступники. А саме наші установи повинні домагатися тепер відкування всюди рівнорядних семинарій з українським викладом. Не лякаймося хвилевих труднощів! Коли істнує український нарід, то він мусить мати українські школи, а для українських шкіл мусить виховатись і українське учительство.

о. проф. Олександер Стефанович.

До інтересованих родичів і учеників.

Заклик проф. о. Ал. Стефановича.

У звязку з наміченою на днях моєю статтею в „Ділі" (ч. 191.) у справі привернення гуманістичних відділів і відкриття математично-природничих при наших львівських гімназіях мушу пригадати, що тут повинно забрати голос саме громадянство. Надіюся, що Управа „Рідної Школи", яка підняла цю справу, піддержить її дальше. Але й родичі повинні висказати перед шкільною владою отверто свої бажання і потреби. В тій ціли запрошую інтересованих родичів на коротку нараду, яка відбудеться в неділю (1. вересня п. р. в год. 12-ій в полудне у салі „Української Бесіди" (Народний Дім, вул. Рутовського ч. 22.), а на якій порозуміємося, що нам в цій справі належить зробити.

Тихже родичів або й учеників, що не могли би з краю прибути, взиваю, щоби безпроволочно пересилали на адресу „Рідної Школи (Ринок, ч. 10.) або і мою (Львів, вул. Чарнецького, ч. 25.) заяви: якої науки (гуманістичної чи математично-природничої) потребують, і до якої класи бажали би вступити. Це останнє вказане тому, що численні ученики, находячись вже у вищій гімназії, бажали би перейти у гуманістичні відділи і дістатись у них до пятої або шестої класи. Також є родичі, що часліпко браку математично-природничої гімназії записали свої діти до клясичної школи і посилають їх там уже до другої або третьої класи, але радіб перенести їх до математично-природничих відділів, наколиб їх отворено. Очевидно при задержанні науки латинської мови в цих відділах малиб ті ученики опісля вступ на всі факультети вищих шкіл, а при поширенім науці релігії і знанні європейських мов (французької або англійської замість старинної греки) ширше поле для дальшої життєвої праці. Такі дані будуть нам потрібні, щоби просити не лише про постепенне відкриття дотичних клас, але по змозі домагатись в одних і других відділах по пару клас нараз. Отже зійдімся й означім точно, чого потребуємо. Постоявши за своїми справами, зможемо надіятись, що осягнемо свої бажання.

У Львові, дня 29. серпня 1929.

Проф. о. Олександер Стефанович,
ординаріятський делегат у Шкільній Міській Раді.

НОВИНКИ

— **Вписуйте свої діти до держ. семинарії!** Фреквенція в школі вправ III. Державної Семинарії у Львові впала так низько, що до І. і II. кляси вписалося всього по вісім дітей. Якщо це число не зросте істнування семинарії може бути поважно загрожене. Обовязком української суспільности є не допустити до ліквідації цеї нашої школи і при додаткових вписах, які приймає дирекція щоденно, збільшити число дітей бодай до 20. Наука в школі безплатна, вчать найліпші вчительські сили, наука відбувається перед полуднем, зупинка трамваєва 4 і 11-ки перед самою школою. Наше громадянство буде само собі винне, якщо допустить до загибелі цеї школи.

— **Посвячення зборівської могили.** Дня 28-го ц. м. святкувало громадянство Зборова роковини битви Б. Хмельницького під Зборовом, де досі лишилася могила впавших там козаків. Участь у святі складенім з богослуження, панахиди та процесії взяли тисячі народу, що зїхалися не тільки зі зборівського повіту, але також з Радехівщини, Брідщини, Бережанщини, Перемишлянщини та Тернопільщини. Історичну могилу посвячено.

— **Львівська хроніка.** При вул. Нова Різня у фабриці „Тлен" обвалився канал і поранив трьох працюючих там робітників. — У четвер уночі вломники ограбили крамницю з футрами в самім центрі міста на вул. Легіонів 37, перебивши собі дорогу через сходи і другу крамницю. Забрали вони добра на 30 тис. зол. — 19-літня служниця Анна Дацюк наслідком нещасного кохання пробувала отруїтись склянкою бензини. — На Знесінні, на пісковій горі від цвинтаря, обвалилась частина гори, де бавились хлопці і засипала на смерть одного з них 12-літнього учня Казимира Жилу.

— **Денникарі і Гаґа.** З ночі 27. на 28. перед гаською палатою, де радять представники держав уже довгі дні безуспішно, зібрались денникарі ріжних національностей і розвели на дворі ватру, яку піддержували паперами. Мав це бути протест проти ходу гаської конференції. Поліція мусіла гасити вогонь. Папери, які палили денникарі, були не справжніми мировими договорами, а тільки символічним шпаргаллям.

— **Гарні гроші.** У виленськім митовім уряді комісія ствердила зловживання на 12 міліонів.

— **Добре місце.** Представники польської комуністичної партії почали свої наради над кризою їхньої партії в... Цопотах. Іде суперечка на тему проводу. Найлекше було би її рішити грою в рулетку.

— **Сміливі бандити.** У Ганновері в білий день, на одній з головних вулиць напали бандити на двох скарбників місцевого „Земельного Банку" і відобрали їм мішок з 50.000 марок. Відстрілявшись, сіли в авто і втікли.

— **Конгрес від помешкань.** Від 12. до 19. вересня збереться в Римі один практичний міжнародній конгрес, що радитиме над будовою дешевих мешкань для середньої кляси. У поодиноких рефератах специялісти торкнуться справи фінансових джерел на такі мешкання, метод розбудови й в місті, а також збереження стародавнього історичного характеру деяких міст. Чи рішення цього конгресу поможуть і в нас населенню, що не має де мешкати — сумніваємося.

— **Пожежі.** У центрі париських базарів т. зв. „галях" велика пожежа знищила чимало припасів і складів. — У Берліні в центрі міста згорів частинно великий дім на Курфістердам. — У Нанкіні вибухла найбільша китайська порохівня; школа на півтора міл. дол. Вибух спричинив пожежу в місті.

— **Ріжні вістки.** На шахових змаганнях у Карльсбаді першу нагороду здобув Немцович (Данія, 15 пункт.), другу нарівні Капабляика (Куба) і Шпільман (Австрія) 14 і пів п., третю Рубінштайн (Польща) 13 і пів п. — 15. вересня почнеться в Будапешті міжнародний конгрес драматичних і музичних критиків. — „Комсомольська Правда" повідомляє, що в Одесі відкрили організацію троцькістів серед комсомольців. — Минулого тижня через прикордонні стації в Стовпцях, Загатті та Ореховичах переїхало 419 чужинців зі СРСР. — Кандидатом на бурмистра Ню Йорку є італієць Ля Ґвардія, що рахує на голоси чужинців, більшости столиці. — 6-го вересня розіграють у Вісбадені шаховий турнір за світове мистецтво Альохін і Боголюбов. — Китайський уряд заводить ґреґоріянський календар від 1-го січня 1930 р.: цей рік є в Китаю останнім, в якому місяці рахують ще на підставі змін небесного місяця. — Річно пропадає безслідно в Спол. Державах 6.000—7.000 осіб, здебільша молодіжі, що шукає пригод, вибираючись „у світ".

— **Смерть детектива.** У Льондоні помер один із пяти найславніших детективів із тайної поліції Альберт Говкінс, ще не старий, 59-літній мущина з добросердим виглядом землевласника. Конан Дойль, що був його приятелем записав від нього справжню кримінальну історію і запозичив неодну рису для типу свого безсмертного Шерльока Гольмса. Говкінс був специялістом від вистежування ошуканців, що висилали анонімні листи з погрозами.

— **На увагу родичам.** У м. Макошова, як повідомляє катовицька преса, втопились дві дорослі сестри 18-літня і 24-літня Кучера, вражені гострими докорами матері, коли вернулись занадто пізно в ночі до хати з якоїсь забави.

— **Премієра з перепонами.** Минулої суботи мали ставити у Варшаві премієру песи Новачинського „Весна народів". Безпосередньо перед виставою ствердили, що один із акторів головних роль Лущевський, не прийшов. Шукали за ним по всьому місті надаремне. Виставу треба було відкликати і звернути всім гроші за білети. По місті пішла чутка, що Лущевського пірвали політичні вороги автора, відомого полеміста, що воює на всі боки — щоби не допустити до вистави його песи. Тимчасом після двох днів загублений актор зявився сам. Не мав ніяких слідів побиття, був тільки трохи блідий. Цього-ж вечора каварняна Варшава мала вже розвязку таємної неприсутности актора: його приятелька Мірська виступала в Познані. Від двох тижнів він не мав звістки від неї. Телеграма вернулася до нього зі заміткою: „Адресатка виїхала". Артист у розпуці сів на літак і полетів до Познаня. Тут довідався, що його приятелька виїхала на село до якогось молодого дідича. Артист з чорною меляхолією блукав два дні невідомо де, чи по познанських каварнях, чи в околиці двора цього дідича. Досить, що дирекція його театру домагається від нього тепер 3.000 зол. за звернені нею білети на виставу, яка не відбулася з його вини. Стільки коштуватиме його подорож до його невірної приятельки.

— **Димісія з медалею.** У духовних колах у Римі живо коментують припинення праці 25-літнього редактора журналу чину єзуїтів Роса. В одній зі статтей він прирівняв Муссолінія з Наполеоном і прийшов до висновку, що диктатора Італії жде така сама доля. Роса виступав уже від довшого часу проти фашизму. Після цеї статті фашисти звернулись до Ватикану з домаганням, щоби Ватикан дав Росові димісію. Роса виїхав на довшу відпустку до Еспанії, діставши перед тим від папи на авдієнції памяткову медалю.

— **Кара для сестріниці папи.** Ватикан видав заборону вступу в межі своєї території маркізі Персекетті-Уґотіні, жінці радника посольства Нікараґуї, що є папською сестріницею. Причина цієї заборони: занадто свобідні сукні, які носить молода маркіза.

— **Пішки довкола Австралії.** Австралієць Льоренс О'Шоґнефі обійшов пішки довкола всю Австралію, щоби спростувати невірний поговір, неначеб-то австралійці лякаються заходити в глиб свого краю. 13 місяців треба йому було, щоби зробити цей прохід на 8.000 миль від Мельбурну до Перт. Два товариші, що вибрались з ним разом, покинули його при Квінсленд.

— **Американські сектанти.** Засновниця нової релігійної секти в Америці якась п-ні Мекферсон повідомляє великими оголошеннями в пресі, що в 1930 р. почнеться великий „хрестоносний похід" до Святої Землі. Слова „похід" і „хрестоносний" треба брати в зовсім модернім розумінні; замісць армії поїде люксусовим кораблем, купленим багатою релігійною сектою, пані Мекферсон, багато прочан до Єрусалиму з Ню Йорку 28. березня, щоби бути там на Великдень. Хіба, що араби з жидами до цього часу там не вспокояться.

— **Спростування.** В ч. 184 „Діла" з дня 18. серпня 1929 р. в статті „З життя Лемківщини" (звідомлення посла Максимовича) поміщено таке: „Учителя Гомика візвав інспектор п. Ващак до себе і загрозив перенесенням „до сто чортів", як буде далі інтересуватися кооперативою в селі". — Цей факт є неправдивий, тому прошу його відкликати, бо вище наведена розмова між

ною та інсп. п. Вавщаком не мала місця. — З належною пошаною: Осип Гомик, учитель в Матієвій, п. Лабова повіт Новий Санч.

Зі спортового життя.

Зоря — Чорноморці 4 : 4.

Змагання між цими обома молодими дружинами, що відбулися в неділю 25. ц. м. на площі Сокола-Батька, закінчилися ремісово.

Україна — Погонь І Б.

Відплатні змагання між повищими дружинами відбудуться в неділю 1. вересня в год. 10·30 передпол. на грищі Цитаделі. В рядах Поґоні виступлять уперше новозаанґажовані грачі, які в дальшому будуть брати участь у змаганнях за мистецтво Ліґи. Побачимо між іншим старих знайомих: д-ра Ґармо бенця і Ґебартовського і новий набуток Поґоні: Жабачинського та феноменального Навроти, бувшого грача Кракові і Леґії. Слід наятися, що одинацятка України в змаганнях з цею „відновленою" Поґонею викаже таку саму досконалу форму, як і зі старою, чим докаже, що її побіда над нею не була випадкова. До цих змагань виступить Україна в повному складі з Новицьким на воротах.

Зоря — Україна II.

Змагання цих дружин відбудуться в неділю 1. вересня ц. р. в год. 9. рано на площі Сокола-Батька.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Вячеслав Евген Збудовський, довголітній парох Зубрця, бучацького повіту, совітник епископської консисторії, помер по довгих терпінях у второк 26. серпня ц. р. в Станиславові, в 65-ому році життя і 41-ому священства. Похорони відбулися в середу 28. ц. м. в год. 4. попол. з катедральної церкви на місцеве кладовище. — В. Й. П.!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 30-го серпня, г. 7·30 веч. „Травята".

Субота, 31-го серпня, г. 7·30 веч. Танковий виступ Дані Дарлінг.

Неділя, 1-го вересня, г. 7·30 веч. „Фавст". Виступ Хоріяна і Качмара.

Малий Міський Театр:

Неділя, 1-го вересня, г. 7·30 веч. „Піґмаліон". Виступ А. Венгерка.

Кіна.

Апольо: „Штанні" з В. Крансом.
Кольосей: „Їздець без голови".
Лев: „Самсон і Даліля".
Люна: „Панцирний деліжанс". Том Мікс
Марусенька: „Любовні авантюри" Гаррі Лідтке.
Оаза: „Весела війна" і „Моряки горою".
Палас: „Потоптана честь" і „Кікі".
Пан: „Свята брехня".
Пасаж: „Смертна їзда експресом" і „Червоношкірий джентельмен".
Фатаморгана: „Потоптаний квіт".
Химера: „Пат і Паташон героями".
Утіха: „Пат і Паташон, як пасажири на ослів.

Програма радіо.

Субота 31-го.

Варшава (1411,7). 16·30—17.15 Музика грамоф. 20·30 Орхестра.
Познань (334,8). 22·45 Радіокабарет. 24·00 Нічний концер.
Катовиці (408,7). 19·00 Всячина.
Вильно (385). 19·20 Актуальний фейлетон.
Гельсінгсфорс (221,4) 19·30 Легка музика.
Бреслява (253) 20·15 Весела програма.
Ляйпціґ (259). 16·30 Концерт радіоорхестри.
Братислава (279). 19·00 Опера з Праги.
Талін (296). 19·15 Музика до танців.
Загреб (307). 20·30 Легкий радіоквартет.
Брно (341,7). 19·00 Трансмісія опери з Праги.
Льондон (356,3). 16·45 Концерт органів. 19·30 Скрипки. 20.00 Концерт.
Штутґарт (360). 20·00 Веселий вечір.
Гамбурґ (372) 17·00 Концерт композицій Сібеліюса.
Франкфурт (390). 19·30 „Сила долі" Вердія.
Берн (403). 20·30 Міська орхестра.
Берлін (418). 20·30 Концерт.
Стокгольм (436). 20·15 Фінляндські пісні.
Рим (441). 21·00 Музична всячина.
Лянгенберґ (473) 20·00 Веселий вечір.
Прага (487). 19·20 „Ніпера", опера Дзожака.
Мілано (501). 23·15 Джезбенд.
Брюссель (509) 21·15 Радіоорхестра.
Відень (516,3). 19·00 Камерний концерт. 20·10 Концерт з опери.
Рига (525). 21·30 Музика до танців.
Мюнхен (533). 20·45 Концерт.
Будапешт (550). 19·30 Орхестра. 22·05 Циганська капеля.
Київ (800). 15·00 Концерт.
Москва (825). 15·00 Концерт.
Ковно (1935). 21.15 Концерт.
Харків (1304). 14·00 Камерний концерт. 19·30 Вечірня програма.
Париж (1725). 21·15 Концерт.

Ширіть наш часопис!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Вертеп Наших Днів" Галактіона Чіпки і Ле-ле. 115 29—?
Красне, субота 31.VIII.
Глиняни, неділя 1.IX.
Яворів, вівторок 3.IX.
Камінка Струмілова, середа 4.IX.
Радехів, четвер 5.IX.

Наддніпрянський Хор Котка.
Коломия, субота, 31.VIII. 228 12—?
Заболотів, неділя 1.IX.
Станиславів, понеділок 2.IX.

Український Театр під дирекцією П. Карабіневича. 93 25—?
Почала:
Субота, 31.VIII. „Осінні маневри".
Неділя, 1.IX. „Пташник з Тиролю".
Понеділок. 2.IX. „Барон Циганів".
Театр виїзджає в турне на Волинь, по закінченню котрого повертає на зимний сезон до Тернополя. В поворотній дорозі завитає до Львова з кількома новими штуками. За останній час театр заанґажував кілька поважних сил з театру Стадника і Української Кооперативи.

Вписи до мужеської доповняючої фахової школи Р. Ш. ім. Грінченка (для термінаторів) у Львові, вул. Городецька ч. 95., яка має повні права публичних шкіл, відбудуться в днях 28, 29, 30. і 31. серпня ц. р. від год. 5—7 по пол. Приймається до підготов. і І-ої кляси учеників всіх фахів, до II. і III-ої кл. учеників слюсарського, столярського і шевського фаху. Правильна наука розпічнеться дня 4. вересня ц. р. о год. 5. по пол. 376 2—3

З гімназії Р. Ш. в Дрогобичі. Вступні іспити до всіх кляс (за виїмком VIII. кл.) дотеперішньої клясс. гімн. і до I (IV) кл. гуманістичного типу в днях 2. і 3. вересня в новому будинку. — **Управа.** 371 2—2

Вписи до Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка у Львові — дня 30, 31. серпня і 1, 2. вересня ц. р. від 3—6 год. по полудни. — Наука правильна дня 3. вересня ц. р. 361 3—3

25-літний товариський зїзд абсольвентів тернопільської гімназії з року 1904 відбудеться в Тернополі, в неділю дня 1. вересня 1929 року. — Проситься усіх товаришів о участь в цім святі. — За Комітет: **Ян Бауер, Д-р Фішер.** 389 1—1

До відома студентам львівських високих шкіл. Комітет Українського Академічного Дому у Львові подає до відома студентам, які хотілиби в акад. році 1929/30 мешкати в Академічному Домі, що подання належить вносити до Комітету Академічного Дому, Львів, вул. Супінського ч. 21. до дня 20. вересня ц. р. До подання треба долучити: 1) свідоцтво незаможности з найновішою датою, 2) посвідку від місцевої студентської організації, 3) посвідку від культурно-освітного товариства, 4) посвідку від місцевого комітету для переведення збірки в часі „Місяця Студента".
Рівночасно подається до відома, що кождий мешканець з початком року крім місячної оплати, мусить зложити одноразово 10 зол. (десять) на інвентар. — За Комітет: **Володимир Децикевич**, голова, **Д-р Володимир Макарушка**, секретар. 390 1—1

Присилайте передплату!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БіЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 191 26-?

ЛИНВИ замовляйте тільки в українському Т-ві „УНА" в Дрогобичі. — Ціни фабричні. 272 2—3

АГЕНТИ. Нагода великих доходів для тих, що працюють в ділі: асекураційнім, льосовім і т. п. Зголосіться у власному інтересі в краківськім готелі у п. дир. Туніса в годинах 9—1 і 3—6. Приняття в неділю, понеділок і вівторок. Вишколюється тих, що зачинають. 379 2—3

СТАНЦІЮ добру для гімназистів у Львові, в здоровім місці і близько школи, вказе о. Стефанович, вул. Чарнецького ч. 26. 373 2—2

ВДОВЕЦЬ, на державнім становиску, з 3 дітьми, ожениться найрадше з учителькою около літ 40. — Зголошення з фотографією слати до Адміністрації „Діла" під „Вдовець". 370 2—2

ПРИЙМУ на станцію учеників. Добірний харч, родительська опіка, гімназія близько. Вул. св. Тереси 2 б. II. поверх. Рудницький. 367 2—2

ПРИЙМУ панночки на станцію. — Львів, вул. св. Зофії ч. 20. І. пов. на право. 365 3—3

ПОТРІБНИЙ громадський секретар в однім з провінціональних наших місточок, укваліфікований, свідомий українець. — Зголошуватися письменно або устно в Адміністрації „Діла" під Д. Д. 283 1—3

КАНЦЕЛЯРІЯ адвоката Д-ра Стронціцького в Ходорові прийме негайно конціпієнта. Платня після умови. 381 1—3

ПАРЦЕЛЯЦІЯ — подільська земля (чорнозем) в дуже догіднім положенню, по умірованій ціні в сплатах після умови, сейчас до набуття. — Зголошення та запити про близші інформації і услів'я слати під „Подільська земля", до нашої Адміністрації. 384 1—3

УЧЕНИКА 1—5 гімн. кл., прийму на мешкання з помічю в науці. — Зголошення в Адміністрації „Діла" під „Дешево". 388 1—1

ПРИЙМУ на станцію 2 панночки з ліпшого дому. Родинна опіка. — Інжинірова Пйотровська, Львів, вул. Гофмана ч. 14. 386 1—3

ПРИМІЩЕННЯ для інтелігентної панночки, або малого студента — біля парку, вул. Стрийська ч. 36, двері 72. 387 1—1

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГІРШ-ШПРУНГА, вул. Личаківська ч. 34. Вписи на: 1) однорічний, торговельний курс для молодіжи, 2) піврічний торговельний курс для дорослих, 3) курси стенографії, 4) курси писання на машинах — відбуваються щодня від 9—12-тої і від 3—6-тої. — Початок науки 2/9 ц. р. 351 4—5

ФУТРА оказійно продає і приймає до продажі: „Універзум", Львів, Пасаж Міколяша. 311 5—15

ВСІЛЯКІ годинникарсько-ювілерські роботи виконує найстаранніше Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 190 26—?

Ширіть наш часопис!

ПОШУКУЮ інтеліґентної, загідної, здорової учительки для 8-літнього хлопчика, котра заниялабся також веденом домашнього хозяйства. Вимагається знання німецької або французької мови і початків гри на фортепяні. Літні ферії в горах. — Зголошення слати до Адміністрації „Діла" для „адвоката". 356 3—?

КОНЦ. НАУЧНІ КУРСИ „ОСВІТА" ЛЬВІВ, вул. МІЛКОВСЬКОГО ч. 11. Приймає вписи на однорічне згл. 2-річне підготовлення до гімназійної і семинарійної матури — як також до іспиту з 6 і 4 гімназійних кляс. Рефлектується на кандидатів тільки з відповідним підготовленням в науці. — Кількість місць обмежена. — Наука відбувається в гімназійнім будинку. Зголошення від год. 12—1 і від 3—6. — Проспекти даром. На відповідь значок. 236 3—?

ПРИЙМУ ученицю на мешкання з цілим удержанням. — Відомість вул. Кордецького ч. 3/І. ґанок, двері на право. 324 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 63—73. 195 б 10—10

ЛІЖКО полеве залізне „Патент" з матерацом, займає як найменше місця **30 зол.** На провінцію висилаю по одержанню задатку. Фабрика **ЗАКС** Львів, вул. Ліндого 6. 213 в 6—6

Научне Заведення З. Ольшевського. Львів, Куркова 38. тел. 31—14. приймає від 26/8 в год. від 9—12 і 16—18 з виїмком неділі

ВПИСИ
на шкільний рік 1929/30
до **1-річної школи купецького підготовлення, на 2-літні торговельно-господарські курси, на річні і 5 місячні торговельні курси, на курс стенографії та писання на машинах.**
В школі зворот чесного за діти урядників і державних службовників.
Для бідних — підручники з шкільної бібліотеки. 330 3—3

„Монюшко"
вул. Зіморовича 10. — Поручає:
Фортепяни — пяніна
у великім виборі, в ріжних цінах на догідні сплати. 287 3—7

Присилайте передплату!

Вже відкрита по одномісячній перерві
Кравецька Робітня Українських Інвалідів
у Львові,
вул. св. Софії, ч. 25.
Великий вибір краєвих та заграничних матеріялів.
Спеціяльний вибір для Всч. Духовенства! :: ::
КОНКУРЕНЦІЙНІ ЦІНИ!
Найновіші фасони по спеціяльно відбутому курсі крою у Вищій Школі Крою в Кенігсгітте.
385 Доїзд трамваєм: 2, 9 і 11. 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.